

Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

**Programa școlară
pentru disciplina**

EDUCAȚIE PLASTICĂ

Clasele a V-a – a VIII-a

București, 2017

Notă de prezentare

Programa școlară pentru disciplina *Educație plastică* reprezintă o ofertă curriculară pentru clasele a V-a – a VIII-a din învățământul gimnazial. Disciplina este prevăzută în planul cadru de învățământ aprobat prin OMENCS nr. 3590/ 05.04.2016, în aria curriculară Arte, având un buget de timp de 1 oră/săptămână, pe durata fiecăruia dintre cei patru ani de școlaritate.

Disciplina *Educație plastică* își propune să cultive sensibilitatea, creativitatea în scopul comunicării prin artă și asigură premisele unui transfer al achizițiilor dobândite către celelalte discipline și în viața socială.

Demersul didactic promovat de programă contribuie la profilul de formare al absolventului de gimnaziu prin utilizarea mijloacelor specifice disciplinei: conștientizarea participării plenare prin cultivarea sensibilității, extinderea posibilităților de comunicare cu ajutorul imaginii, apelul la trăirea și exprimarea artistică liberă și creativă, valorificarea învățării în proiecte și produse cu sens pentru elev.

Structura programei școlare include, pe lângă Nota de prezentare următoarele elemente:

- Competențe generale;
- Competențe specifice și exemple de activități de învățare;
- Conținuturi;
- Sugestii metodologice.

Competențele sunt ansambluri structurate de cunoștințe, abilități și atitudini dezvoltate prin învățare, care permit rezolvarea unor probleme specifice unui domeniu sau a unor probleme generale, în contexte particulare diverse.

Competențele generale vizate la nivelul disciplinei *Educație plastică* jalonează achizițiile de cunoaștere și de comportament ale elevului pentru întregul ciclu gimnazial.

Competențele specifice sunt derivate din competențele generale, reprezintă etape în dobândirea acestora și se formează pe durata unui an școlar. Pentru realizarea competențelor specifice, în programă sunt propuse **exemple de activități de învățare** care valorifică experiența concretă a elevului, integrând strategii didactice adecvate unor contexte de învățare variate. Exemplele de activități au doar valoare orientativă. Pentru formarea competențelor specifice, profesorul este cel care alege și proiectează activitățile de învățare în funcție de specificul disciplinei, de particularitățile de vârstă și de interesele fiecărui elev, de mijloacele și de materialele pe care le are la dispoziție. Toate acestea presupun personalizarea demersului didactic, prin implicarea activă și creativă a profesorului.

Conținuturile învățării constituie elemente de bază ale domeniului de studiu și sunt mijloace informaționale prin care se urmărește realizarea competențelor.

Sugestiile metodologice includ elemente de proiectare a activității didactice, precum și elemente de evaluare continuă. Este necesară o abordare specifică vârstei, bazată în esență pe stimularea și individualizarea învățării, pe dezvoltarea interesului elevului și pe implicarea în activitate.

Competențe generale

- 1. Receptarea cu sensibilitate și spirit critic a mesajelor artistic - vizuale în scopul formării culturii artistice de bază**
- 2. Utilizarea de instrumente și tehnici variate specifice artelor vizuale plastice și decorative**
- 3. Exprimarea ideilor, sentimentelor și a mesajelor, utilizând limbajul artistic - vizual în contexte variate**

CLASA a V-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Receptarea cu sensibilitate și spirit critic a mesajelor artistic - vizuale în scopul formării culturii artistice de bază

Clasa a V-a
1.1. Conștientizarea existenței unui mesaj transmis prin limbaj artistic <ul style="list-style-type: none">- <i>exerciții de concentrare a atenției asupra unei lucrări de artă pentru a percepe ceea ce aceasta comunică</i>- <i>activarea percepției simultane asupra imaginii în ansamblul ei</i>- <i>exerciții de parcurgere a drumului compozițional</i>- <i>identificarea componentelor imaginii</i>
1.2 Observarea elementelor de limbaj în lucrări de artă și în compoziții proprii <ul style="list-style-type: none">- <i>exerciții de observare a prezenței și a rolului elementelor de limbaj plastic în lucrări de artă</i>- <i>discutarea expresivității limbajului în lucrările proprii</i>
1.3 Observarea diferențelor între forme de comunicare artistică, plastică și decorativă, care apar de-a lungul timpului, în diferite culturi <ul style="list-style-type: none">- <i>vizionarea unor imagini și/ sau filme care prezintă creații specifice diferitelor culturi</i>- <i>susținerea unor discuții pe teme date</i>- <i>realizarea de schițe după imagini</i>

2. Utilizarea de instrumente și tehnici variate specifice artelor vizuale, plastice și decorative

Clasa a V-a
2.1. Utilizarea adecvată a diferitelor instrumente, materiale și tehnici specifice artelor vizuale, plastice și decorative <ul style="list-style-type: none">- <i>trasarea de linii în duct continuu, subțire- gros, hașuri, linii punctate, întrerupte etc., utilizând creioane, cărbune de desen, tuș, pensule și/ sau prin modelare</i>- <i>tratarea picturală a unor suprafețe utilizând pensule de diferite mărimi</i>- <i>modelarea unor volume cu mâna și/ sau utilizând diferite ustensile specifice (eboșoare, inele etc.)</i>
2.2. Explorarea registrului expresiv al limbajului plastic utilizând tehnici specifice <ul style="list-style-type: none">- <i>exerciții de obținere a diverselor tipuri de puncte, linii, pete, forme cu ajutorul creioanelor și/ sau a cărbunelui de desen, pensulelor, prin colaje și prin modelare</i>- <i>realizarea de amestecuri ale culorilor și nonculorilor pentru obținerea culorilor binare, binare de gradul 2, a nuanțelor tonurilor și a degradeurilor</i>- <i>realizarea unor degradeuri prin valorație pe suprafețe date utilizând creioane, cărbune</i>- <i>realizarea unor degradeuri prin tehnicile culorilor de apă, utilizând pensule</i>- <i>experiențe practice cu diferite materiale și tehnici</i>

3. Exprimarea ideilor, sentimentelor și a mesajelor, utilizând limbajul artistic - vizual în contexte variate

Clasa a V-a
3.1. Crearea de produse artistice <ul style="list-style-type: none">- <i>organizarea unei suprafețe date folosind puncte, linii, pete</i>- <i>realizarea de compoziții închise/ deschise pe teme date</i>- <i>realizarea de compoziții cu un centru de interes pe teme date</i>

Clasa a V-a

- realizarea de compoziții unitare pe teme date
- organizarea spațiului plastic pe baza posibilităților variate de trasare a liniei
- tratarea picturală a unor suprafețe în cadrul unei compoziții în care sunt folosite culorile calde și/ sau culorile reci
- tratarea picturală a unor suprafețe în cadrul unei compoziții în care este folosit contrastul unei perechi de culori complementare
- aplicații pentru structurarea imaginii artistice utilizând culori calde și/ sau reci și non-culori
- aplicații pentru structurarea imaginii artistice pe baza contrastelor perechilor de culori complementare

3.2. Implicarea în evenimente culturale școlare și extrașcolare care valorifică artele vizuale

- pregătirea unor expoziții în școală (selecție, panotare, vernisare, premiere)
- pregătirea unor expoziții în afara școlii cu diverse ocazii
- participarea la concursuri locale
- vizite în atelierelor unor artiști
- comentarea, în scris, a unor lucrări de artă

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Limbajul plastic	Prezentarea domeniului artelor plastice: ramuri, genuri, spațiul plastic <ul style="list-style-type: none">- Elemente de limbaj plastic: punct, linie, pată, formă bi și tridimensională, culoare, valoare. Culorile spectrului solar. Clasificarea culorilor- conform teoriei constructive despre culoare (culori primare, binare de gradul 1 și 2, calde și reci, culori complementare) și non-culori Amestecuri cromatice și acromatice; nuanțe și griuri Efectele emoționale ale acordurilor de culori Contrastele valorice între lumină și umbră
Noțiuni de cultură artistică	Vedere de ansamblu asupra istoriei artei universale; periodizare (pe continente și milenii)
Tehnici specifice artelor plastice	Materiale și tehnici de lucru (în prezent și de-a lungul timpului) Desenul în creion, cărbune. Pictura în culori de apă. Modelajul în lut Tratarea picturală Activarea simțurilor prin materialele din care sunt făcute obiectele de artă asupra privitorului. Experiințe cu diferite materiale și tehnici
Compoziția plastică	Despre imaginea plastică. Imaginea plastică bidimensională, plană Noțiuni de compoziție Compoziția liberă. Unitatea compoziției Compoziții cu dominantă verticală, orizontală, oblică Organizarea spațiului plastic închis sau deschis prin linie și pată Centrul de interes
Proiecte și evenimente	Mapa de lucrări Vizite în atelierelor unor artiști Comentariu de artă

*Notă: 1. Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe.

2. Referitor la elementul de limbaj "culoare" trebuie menționat că teoria se referă la culorile pigment.

CLASA a VI-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Receptarea cu sensibilitate și spirit critic a mesajelor artistic - vizuale în scopul formării culturii artistice de bază

Clasa a VI-a
1.1. Decodificarea mesajelor transmise prin limbaj artistic în cazul artelor tridimensionale <ul style="list-style-type: none">- exerciții de identificare a valențelor expresive ale limbajului vizual în lucrări de artă- discuții despre potențialul de comunicare al limbajului vizual în lucrări proprii- analizarea mesajului transmis în lucrarea proprie
1.2. Corelarea mesajului artistic al unei lucrări de artă cu mijloacele de expresie <ul style="list-style-type: none">- exerciții de aplicare la alte domenii artistice a mesajului comunicat prin expresie plastică (paralelă cu muzica)- joc de rol (exemplu: La muzeu/ Vizită la expoziție), cu scopul utilizării limbajului specific- analizarea lucrărilor proprii după criterii stabilite
1.3 Recunoașterea diferitelor forme de comunicare artistică, plastică și decorativă în timp și spațiu <ul style="list-style-type: none">- vizionarea unor imagini și/ sau filme care prezintă creații specifice celor mai importante stiluri, epoci și țări europene, în parte- susținerea unor discuții pe teme date

2. Utilizarea de instrumente și tehnici variate specifice artelor vizuale plastice și decorative

Clasa a VI-a
2.1. Utilizarea în contexte variate a instrumentelor corespunzătoare diverselor tehnici <ul style="list-style-type: none">- realizare de compoziții utilizând instrumente corespunzătoare unor tehnici grafice- elaborarea de schițe folosind după caz linii în duct continuu, subțire-gros, hașuri, linii punctate, întrerupte etc.- elaborarea de variante coloristice prin tratarea decorativă a suprafețelor într-o compoziție ritmată
2.2. Adecvarea limbajului plastic folosit la comunicarea mesajului intenționat <ul style="list-style-type: none">- experimentarea tratării decorative pe diferite suporturi (diferite tipuri de hârtie, pe pânză, pe lemn etc.)- realizarea de schițe folosind contraste cromatice- realizarea de schițe utilizând diverse game cromatice- realizarea de schițe cu dominantă de culoare

3. Exprimarea ideilor, sentimentelor și a mesajelor, utilizând limbajul artistic - vizual în contexte variate

Clasa a VI-a
3.1. Valorizarea propriilor idei și a sentimentelor exprimate prin limbaj plastic în cadrul unor compoziții proprii <ul style="list-style-type: none">- realizarea de compoziții cu dominantă verticală, orizontală, oblică- organizarea spațiului plastic închis/ deschis- realizarea de compoziții cu un centru de interes- exerciții de expresivizare a elementelor de limbaj grafic (punctul, linia, pata)

Clasa a VI-a
<p style="text-align: center;"><i>realizarea de compoziții utilizând culori calde și/ sau reci</i></p> <p style="text-align: center;">– <i>realizarea de compoziții utilizând culorile complementare</i></p>
<p>3.2. Realizarea de produse artistice creative, originale și funcționale, în cadrul unor evenimente culturale școlare</p> <p>– <i>organizarea unor expoziții în spațiile școlare (selecție, panotare, vernisare, premiere)</i></p> <p>– <i>participarea la concursuri locale, regionale, naționale și internaționale</i></p>

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Limbajul plastic	<p>Expresivități ale limbajului plastic</p> <p>Operarea cu "valoarea" ca element de limbaj în spațiul plastic. Linia valorată, pata valorată. Contrastul valoric ca mijloc de expresie plastică</p> <p>Contrastele cromatice ca mijloace de expresie plastică (conform teoriei constructive despre culoare)</p> <p>Game cromatice</p> <p>Acorduri cromatice</p> <p>Dominanta cromatică</p>
Noțiuni de cultură artistică	Privire de ansamblu asupra istoriei artei europene- periodizare pe țări și secole (selecție pe momente de apogeu)
Tehnici specifice artelor plastice	<p>Tehnici grafice – valoarea prin linie și suprafață în creion și cărbune</p> <p>Tratarea picturală</p> <p>Tratarea decorativă</p>
Compoziția plastică	<p>Natura ca sursă de inspirație – schițe, crochiuri, etc.</p> <p>Forme naturale-forme plastice, plane și spațiale</p> <p>Compoziția decorativă – stilizarea și modulul</p> <p>Ritmul în compoziția decorativă</p> <p>Ritmul în compoziția plastică</p>
Proiecte și evenimente	Expoziția

*Notă: 1. Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe.

2. Referitor la elementul de limbaj "culoare" trebuie menționat că teoria se referă la culorile pigment.

CLASA a VII-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Receptarea cu sensibilitate și spirit critic a mesajelor artistic - vizuale în scopul formării culturii artistice de bază

Clasa a VII-a
1.1. Interpretarea de mesaje și semnificații transmise prin limbaj artistic în cazul artelor decorative <ul style="list-style-type: none">- exerciții de analiză a expresivității limbajului vizual în lucrări de artă decorativă- observarea părților componente ale unui ansamblu de vestimentație- identificarea corespondențelor dintre destinația unui spațiu ambiental și mijloacele de expresie folosite de proiectant (de exemplu, mobilier, cromatică, lumină, elemente de decorație,)- aplicarea exercițiului receptării în etape la imaginea umană, artele textile, mobilier, ceramică, sticlă, metal, design, etc
1.2. Analizarea valențelor expresive ale limbajului plastic în compoziții diverse <ul style="list-style-type: none">- descrierea unor creații artistice în paralel cu conștientizarea diferitelor reacții proprii- joc de rol (de exemplu, de ghid/ interpret local de inițiere în comunicarea de tip artistic)
1.3 Recunoașterea unor forme de comunicare artistică, plastică și decorativă, pe teritoriul României <ul style="list-style-type: none">- realizarea unor organizatori grafici ale caracteristicilor fiecărui secol studiat- comentarea imaginilor- vizionarea de filme documentare- exerciții de argumentare a preferințelor în ceea ce privește diferite lucrări de artă

2. Utilizarea de instrumente și tehnici variate specifice artelor vizuale plastice și decorative

Clasa a VII-a
2.1. Utilizarea limbajului plastic, a tehnicilor și instrumentelor variate în cadrul studiului după natură și/ sau compoziției <ul style="list-style-type: none">- realizarea aceleiași compoziții tematice, folosind diferite tehnici și instrumente- desenarea, după natură, a unor obiecte, evidențiind fiecare etapă de studiu (paginație, construcție, valorație)
2.2. Valorificarea valențelor expresive ale limbajului plastic în studiul după natură și/sau compoziției <ul style="list-style-type: none">- realizarea de schițe după natură în diverse tehnici rapide (pensulă, băț, pană etc.)- realizarea unei compoziții plecând de la realitatea obiectivă, folosind contrastul extrem al scării valorice, în tehnica creion sau tuș- obținerea elementelor de limbaj prin tehnici grafice, de pictură și de modelaj

3. Exprimarea ideilor, sentimentelor și a mesajelor, utilizând limbajul artistic - vizual în contexte variate

Clasa a VII-a
3.1. Explorarea unor modalități noi de exprimare a ideilor, sentimentelor și mesajelor prin compoziții plastice <ul style="list-style-type: none">– realizarea de motive decorative folosind tehnici diverse– realizarea de compoziții folosind redarea în perspectivă a formelor– realizarea de studii după natură– realizarea de peisaje cu ajutorul perspectivei libere
3.2. Conceperea de produse artistice creative, originale și funcționale, în cadrul unor evenimente la nivel local sau la nivel de comunitate <ul style="list-style-type: none">– organizarea unor expoziții în afara școlii în scopul promovării/ evidențierii talentelor– participarea la diverse evenimente culturale în școală sau în comunitate

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Limbajul plastic	Redarea în perspectivă a liniei, a suprafeței și a volumului: studii după natură (natură statică, peisaj) Modularea formelor și texturilor prin valoare Efectul spațial al culorilor
Noțiuni de cultură artistică	<i>Privire de ansamblu asupra istoriei artei de pe teritoriul României - periodizare pe milenii și secole</i>
Tehnici specifice artelor plastice	Valorație creion - cărbune
Compoziția plastică	Compoziția plastică cu mai multe centre de interes - compoziția statică și compoziția dinamică Compoziția decorativă; principii decorative: stilizarea, simetria, repetiția, alternanța și jocul de fond
Proiecte și evenimente	Portofoliu de documentare

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe.

CLASA a VIII-a

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

1. Receptarea cu sensibilitate și spirit critic a mesajelor artistice - vizuale în scopul formării culturii artistice de bază

Clasa a VIII-a
1.1 Contextualizarea unor mesaje artistice receptate în cazurile artelor cinetice: teatru, film, TV, computer, etc <ul style="list-style-type: none">- aplicarea exercițiului receptării în cazurile artelor cinetice: teatru, film, TV, computer, etc- exerciții de reflexivitate asupra unor creații artistice
1.2 Utilizarea criteriilor valorice proprii în analiza lucrărilor de artă <ul style="list-style-type: none">- analizarea legăturii între mesajul transmis și mijloacele de expresie folosite în diferite lucrări de artă- identificarea modului în care este sugerat timpul și spațiul (de exemplu, în pictură și literatură)
1.3 Observarea unor direcții de manifestare în artele vizuale contemporane <ul style="list-style-type: none">- vizionarea de filme documentare- analizarea unor afișe de teatru, de film, spectacol etc- realizarea de afișe tematice- analizarea unor decoruri și costume- realizarea unor filmări scurte pe teme date

2. Utilizarea de instrumente și tehnici variate specifice artelor vizuale plastice și decorative

Clasa a VIII-a
2.1. Punerea în valoare a caracteristicilor instrumentelor și a potențialului expresiv al tehnicilor aplicate, în contexte diferite <ul style="list-style-type: none">- schițarea de peisaje în care adâncimea este sugerată, prin micșorarea treptată a formelor- realizarea unei compoziții decorative pe baza modificării succesive a spațiului în cadrul unei liniaturi inițiale folosind instrumente (de exemplu, compas, riglă, echer)
2.2. Valorizarea, în contexte variate, a caracteristicilor expresive ale limbajului plastic și decorativ în compoziții și în mediul înconjurător <ul style="list-style-type: none">- realizarea de compoziții decorative cu figuri geometrice plane sau spațiale sau cu forme și structuri naturale- schițarea unor afișe pe diferite teme utilizând instrumente și tehnici variate- realizarea unui portret după model

3. Exprimarea ideilor, sentimentelor și a mesajelor, utilizând limbajul artistic - vizual în contexte variate

Clasa a VIII-a
3.1. Explorarea unor modalități alternative de exprimare a ideilor, sentimentelor și mesajelor în diferite domenii artistice <ul style="list-style-type: none">- realizarea de compoziții tematice urmărind armonii cromatice- exerciții de compunere a unui spațiu funcțional, în funcție de preferințele personale pe baza expresivității formelor și culorilor- identificarea raporturilor dintre caracteristicile motivului și mijloacele plastice folosite (de exemplu, analizarea unui afiș de spectacol, a unei coperte de carte, a unui ambalaj din carton al

Clasa a VIII-a
<p><i>unui parfum, o siglă a unei firme de produse de panificație etc.)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - descrieri ale unor piese de mobilier, precum și a elementelor de decor ce pot întregi ansamblul - comentarea unor creații din cadrul artelor cinetice - realizarea unui film scurt/ animație, pe o temă dată
<p>3.2. Dezvoltarea de evenimente ce pun în evidență produse artistice creative bazate pe teme plastice</p> <ul style="list-style-type: none"> - pregătirea unor expoziții în spațiile școlare - realizarea de afișe, broșuri etc în cadrul unor proiecte tematice - promovarea unui concurs/ eveniment la nivelul școlii/ comunității

Conținuturi

Domenii de conținut	Conținuturi*
Limbajul plastic	Elemente de perspectivă: - reprezentarea punctului, a dreptei, a figurilor și a corpurilor geometrice în perspectivă Noțiuni generale de design; design grafic, design de produs, design ambiental
Noțiuni de cultură artistică	<i>Privire de ansamblu asupra direcțiilor de manifestare în artele vizuale contemporane</i>
Tehnici specifice artelor plastice	Reprezentare grafică și cromatică, construcții tridimensionale, modelaj, modelare computerizată, fotografiere
Compoziția plastică	Studiul după natură, creion și culoare: natură statică (continuare) Modularea luminii pe volum Textură și materialitate Expresivitatea corpului și figurii umane (compoziții figurative cu personaje). Proporțiile corpului uman Compoziția decorativă pe baza modificării succesive a spațiului în cadrul unei liniaturi inițiale
Proiecte și evenimente	Afiș de promovare

*Notă: Conținuturile vor fi abordate din perspectiva competențelor specifice. Activitățile de învățare sugerate oferă o imagine posibilă privind contextele de dobândire a acestor competențe.

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta profesorul în aplicarea programei școlare pentru proiectarea și derularea la clasă a activităților de predare – învățare - evaluare, în concordanță cu specificul disciplinei.

Programa școlară permite o abordare didactică flexibilă, adaptată particularităților de vârstă și intereselor elevilor din ciclul gimnazial și lasă libertatea cadrului didactic de a propune teme și subiecte dorite de către aceștia. Este recomandată realizarea activităților astfel încât elevii să își manifeste libertatea de alegere în ceea ce privește subiectul.

Subiectul aplicativ este pretext al temei plastice. Se va urmări atât înțelegerea conceptelor, cât și utilizarea practică a acestora. Se vor dezvolta competențe de susținere orală a lucrărilor proprii.

Prezentarea noțiunilor de istorie a artelor într-o abordare diferită, contextualizată va stârni interesul elevilor, care vor fi antrenați în călătoriile virtuale și încurajați să se exprime prin imagini, cât și al profesorilor, care au oportunitatea de a valorifica metodele moderne de predare, folosind alături de bibliografia clasică, mijloacele informatice.

Programa de *Educație plastică* are în vedere însușirea graduală a limbajului vizual, a tehnicilor specifice și a noțiunilor de teorie constructivă a formei și a culorii. Dobândirea competențelor generale și specifice stabilite în programă se realizează prin activități predominant practice. În cazul activităților practice este recomandată utilizarea tehnicilor specifice artelor plastice (tehnica picturii, graficii și modelajului) precum și a tehnicilor IT, respectiv generarea și procesarea de imagini computerizate, fotografie și film digital, în funcție de resursele unității școlare.

Demersul didactic va fi construit pe strategii activ-participative: lucrul în echipă, dezvoltarea de proiecte tematice, brainstormingul, metoda cubului, metoda cadranelor, turul galeriei, jocul de rol. Se recomandă implicarea în proiecte, realizate individual și în grup și participarea la cât mai multe concursuri de artă și expoziții. Se recomandă utilizarea tablei interactive sau a videoprojectorului în activitatea de la clasă. Se vor prezenta texte și imagini reprezentative și se vor accesa site-urile muzeelor și galeriilor.

Pentru dezvoltarea creativității și imaginației artistice este recomandată folosirea de metode prin care experimentul artistic să fie acceptat și încurajat. Demersul didactic trebuie să nu fie unul riguros, care să impună un anumit rezultat sau o anumită soluție. Este nevoie să se bazeze pe anumite criterii, însă astfel încât să nu descurajeze libertatea artistică, inovația și exprimarea creativității. Experimentarea permanentă trebuie sprijinită, astfel încât preocuparea majoră să fie aceea de a formula întrebări, nu neapărat de a obține un anumit produs finit. Înțelegerea faptului că într-o creație artistică rezultatul final, cât și răspunsul artistic sunt importante, însă traseul parcurs de elev, prin încercare și eroare, este fundamental, conduce la formarea unui anumit tip de gândire și abordare artistică.

Pentru o mai bună organizare, este oferită o listă orientativă a materialelor și a instrumentelor de lucru:

- hârtie de diferite grosimi și texturi diferite, carton, coli de scris;
- creioane, creioane colorate, creioane cerate;
- cărbune;
- acuarele, tempera, guașe, pigmenți - coloranți cu termofixare pentru material textil;
- material textil, pânză de sac;
- ceramică;
- lut, cocă, pastă de modelaj;
- pensule, burete, riglă;

- foarfece, cutter, adezivi.

În funcție de subiect, de unitatea de învățare sau de perioada din an (sărbători religioase, sărbători din folclor, zile din calendarul naturii, zile cu importanță pentru anul școlar etc.), pot fi organizate activități în afara școlii care susțin demersul didactic derulat la clasă, precum:

- vizite la Muzeul de Artă, la galerii de artă pentru vizionarea expoziției permanente sau pentru a participa la diferite ateliere;
- vizite la expoziții organizate cu diferite ocazii;
- participarea la expoziții stradale;
- participarea la târgurile cu produse tradiționale, realizate manual (de exemplu, târgul de Moș Nicolae, târgul de Ziua Națională a României, târgul de mărișor etc.);
- participarea la ateliere tematice (de exemplu, reciclarea hârtiei și a plasticului, confecționarea de rame de tablouri, pictură pe sticlă, pe lemn, pe mobilă, realizarea de colaje/ afișe/ panouri etc.);
- organizarea de întâlniri cu artiști plastici, meșteri populari, oameni de cultură etc.;
- participarea la festivaluri pe teme artistico - plastice;
- participarea la concursuri școlare sau la simpozioane pentru elevi;
- derularea de activități utilizând softuri educaționale de profil;
- participarea la activități de tip șezătoare alături de artiști sau specialiști în domeniu.

Evaluarea reprezintă o componentă intrinsecă a predării și a învățării. Este recomandată cu prioritate abordarea modernă a evaluării ca activitate de învățare. Astfel, sunt potrivite metode precum: urmărirea progresului personal, observarea sistematică, autoevaluarea, interevaluarea, realizarea de proiecte care să valorifice achizițiile copiilor, dar să stimuleze în același timp dezvoltarea de valori și atitudini, în contexte firești, adaptate vârstei, construirea de portofolii sau mape de lucrări. Procesul de evaluare va pune accent pe recunoașterea experiențelor de învățare și a competențelor achiziționate de către elevii în mediul nonformal sau informal. Se recomandă evaluarea lucrărilor pe baza unor criterii specifice, cunoscute de către elevii sau pe baza unor grile de evaluare care urmăresc procese de realizare a unui produs final pe o perioadă mai mare de timp.

Exemplu de activitate pentru clasa a VIII-a - *Portretele imaginației*

➤ **Context:**

1. Pornind de la întrebările *Ce profesie mi-aș dori să am?/ Cum voi arăta ca adult?* se va introduce un proiect de scurtă durată (2 ore) care să valorifice atât competențele de comunicare, dar și cele artistice ale elevilor. În strânsă legătură cu particularitățile de vârstă, această temă propune elevilor un exercițiu de reflecție asupra propriilor abilități și aptitudini, dar și asupra felului în care văd ei viața profesională sau starea de adult.

➤ **Sarcini de lucru:**

1. prezentarea proiectului:

- elevii vor participa la discuții referitoare la profesiile părinților, la viziunea lor asupra alegerii unei meserii;
- vizionarea unor filme despre o anumite meserii (3.1);
- analizarea mai multor portrete realizate de alți elevi (1.2).

**<https://www.pinterest.com/pin/155022412148565856/>*

2. realizarea portretului (și a ramei decorative):

- realizarea unei schițe cu creionul pe coli de hârtie A5 (2.1);
- finalizarea elementelor de detaliu (ochi, gură, nas, păr, opțional se pot adăuga cercei, pălărie, ochelari etc.) (2.2);
- pregătirea culorilor și aplicarea acestora (2.2);
- realizarea unei rame personalizate (3.1);
- adăugarea unor elemente de decor: paiete, nasturi, panglici, fâșii de hârtie, fire textile etc.

3. expoziția propriu- zisă (3.2):

- portretele pot fi expuse pe un panou mai mare, astfel încât impactul să fie unul cât mai vizibil, de exemplu, alăturarea tuturor portretelor, fără a le face ramă;

- expunerea în linie, de-a lungul sălii de clasă sau pe holul școlii;
- expunerea *pe sârmă*: portrele vor fi prinse cu cârlige pe o sfoară;
- expunerea într-o modalitate la alegere, astfel încât să fie folosite și ramele realizate pentru portrete;
- realizarea unui tur de galerie între elevi sau cu ceilalți participanți la proiect (alte clase, dacă este cazul).

➤ **Competențe specifice vizate:**

- 1.2 Utilizarea criteriilor valorice proprii în analiza lucrărilor de artă;
- 2.1 Punerea în valoare a caracteristicilor instrumentelor și a potențialului expresiv al tehnicilor aplicate, în contexte diferite;
- 2.2. Valorizarea, în contexte variate, a caracteristicilor expresive ale limbajului plastic și decorativ în compoziții și în mediul înconjurător;
- 3.1. Explorarea unor modalități alternative de exprimare a ideilor, sentimentelor și mesajelor în diferite domenii artistice;
- 3.2. Dezvoltarea de evenimente ce pun în evidență produse artistice creative bazate pe teme plastice.

➤ **Materiale necesare:** coli A4/ A5, acuarele/ tempera, carioci, creioane, lipici/ aracet, foarfecă, pensule, paiete, nasturi, panglici, fâșii de hârtie, fire textile, ochi de plastic.

➤ **Timp de lucru:** 2 ore

➤ **Comentarii:**

- Activitatea poate fi derulată în paralel cu alte clase, pentru a evidenția asemănările și diferențele dintre oameni;
- Expoziția finală poate face dintr-un proiect mai larg (de exemplu, un proiect în care se pune accentul pe decorul școlii și pe reciclarea materialelor- rame din carton, din spărturi de CD-uri, bețișoare de la înghețată, sfoară, resturi de hârtie, piese lego, etc.);
- Expoziția poate fi pregătită în sala de clasă sau pe holul școlii (atunci când sunt implicate mai multe clase).

Grup de lucru

Brăescu, Adrian	Ministerul Educației Naționale
Constantin, Ioana	Institutul de Științe ale Educației, Școala Primară „Kids Palace” București
Stoica, Elena	Școala cu clasele I- VIII, Corbeni, Argeș
Nanu, Adina	Universitatea Națională de Artă Teatrală și Cinematografică „I. L. Caragiale”, București
Imets, Laszlo	Liceul de Arte Miercurea- Ciuc
Havadi, Istvan	Liceul Teoretic „Josiko Miklos” Turda
Tamaș, Anda- Maria	Inspectoratul Școlar Județean Arad
Gheorghită –Vornicu, Gheorghe	Colegiul Național de Artă „Octav Băncilă”, Iași
Boicescu, Traian	Liceul de Artă „Victor Giuleanu” Râmnicu Vâlcea
Ștefan, Natalia	ISJ Vâlcea
Cioclu, Elena	Școala de Artă „Victor Karpis” Giurgiu
Diaconu, Ioan	Palatul Copiilor Alexandria
Păduraru, Alina	ISJ Botoșani
Ionescu Haidău, Ana Daria	Liceul de Artă „Constantin Brăiloiu”, Târgu Jiu